

تعداد واحد: 2

نام درس: علوم قرآنی 3

مقطع تدریس: کارشناسی

هدف کلی درس: آشنایی کلی با مباحث مکی و مدنی، اسباب نزول، نسخ، محکم و متشابه در قرآن
تصحیح دیدگاه‌ها در باره محکم و متشابه و افزایش توانمندی برای پاسخ به پرسش‌ها و شبهات

زمان بندی جلسات	
هفته اول	بیان مباحث مقدماتی در باره موضوع این درس و اهمیت و جایگاه آن در میان دروس دیگر این مقطع؛ تبیین چگونگی تکالیف و فعالیت‌ها و تقسیم نمره، بیان معنای لغوی سبب و وجوه آن در قرآن با ذکر آیات.
هفته دوم	معنای اصطلاحی سبب نزول و شأن نزول و تبیین تفاوت آن در دیدگاه علامه، معرفت و جوادی آملی؛ بیان معنای فضا و جو نزول و اهمیت توجه به آن.
هفته سوم	انواع سبب نزول و ذکر مثال برای تبیین آن؛ موضع علامه در مواجهه با روایات سبب نزول.
هفته چهارم	فایده آگاهی از سبب نزول با ذکر مثال‌های متعدد در این امر.
هفته پنجم	تبیین قاعده " العبره بعموم اللفظ لایخص السبب "؛ اقسام سبب نزول.
هفته ششم	درستی یا نادرستی تکرار نزول؛ اعتبار روایات سبب نزول از نگاه اندیشمندان و ذکر علت تفاوت نظرات.
هفته هفتم	اهمیت مبحث مکی و مدنی؛ فایده شناخت آیات مکی و مدنی؛ معیار شناخت مکی و مدنی؛ خصوصیات و ویژگی‌های سور مکی و مدنی
هفته هشتم	آزمون میان ترم آغاز بحث نسخ؛ معنای لغوی نسخ.
هفته نهم	معنای اصطلاحی نسخ در نگاه متقدمان و متاخران. یافتن فصل مشترک این دو؛ معنای اصطلاحی نسخ در نگاه خوبی.
هفته دهم	معنای اصطلاحی نسخ در نگاه معرفت؛ حقیقت نسخ و اهمیت و حکمت آن.
هفته یازدهم	تفاوت نسخ با تخصیص و تقیید؛ تفاوت نسخ و انشاء؛ تشابه و تفاوت نسخ و بقاء.
هفته دوازدهم	تبیین گونه‌های نسخ از نگاه دانشمندان اهل سنت و بیان موضع اندیشمندان شیعی در این باره.
هفته سیزدهم	شرایط نسخ از نگاه خوبی و ارائه مثال‌های متعدد از آیاتی که خوبی به نسخ آن معتقد نیست و تبیین علت آن.
هفته چهاردهم	شرایط نسخ از نگاه معرفت؛ تبیین تحول دیدگاه معرفت؛ تبیین نسخ مشروط و نسخ تمهیدی با ذکر مثال.
هفته پانزدهم	معنای لغوی محکم و متشابه؛ معنای اصطلاحی محکم و متشابه از نگاه متقدمان و متاخران و تاثیر دیدگاه گروه اخیر در نگاه به آیات
هفته شانزدهم	معنای اصطلاحی محکم و متشابه از نگاه معرفت و علامه طباطبایی؛ نوآوری معرفت در این زمینه با تأکید بر سه دسته کردن آیات؛ انواع تشابه و راه رفع آن

نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجویی دوره: تکلیف به صورت مطالعه آیات و نظر اندیشمندان در باره نسخ یا تشابه آیات یا تأمل در

روایات سبب نزول، گفت‌وگو و مشارکت دانشجوی در مباحث ارائه شده، ارزیابی میان ترم و پایان ترم.

منابع مطالعاتی: علوم قرآنی اثر معرفت؛ بیان در مسائل کلی علوم قرآن اثر خوبی؛ اسباب النزول اثر حجتی؛ محکم و متشابه و نسخ

و قرائات از دیدگاه آیه الله معرفت اثر فخاری.

مدرس: سهیلا جلالی کندری

تاریخ و امضاء: